

Milan ni odgovoril, le skril je obraz v svoji dlani in na pol se je obrnil od svojega nekdanjega tovariša.

„Stoj!“ — vskliknil je Kazančić dosta glasno in Milana prijel za roko, a spomnil se je, pomiril je svoj glas in očitajoče, trpko je dalje govoril: „načakal sem se tega trenutka, o katerem iz obraza gledam v obraz, da, nisva se več videla po tisti osodni noči v Drinopolji, — po tisti noči, ko sem te spremil k tultanovemu seralju; zakaj se po tistem časi med Bajazetovimi sužnjimi in odaliskami skrivaš meni, svojemu pobratimu, izdajica, drugi Branković?“

„Hoj, sveti Sva! ali jaz?!“ — vskriknil je Milan, da so tisti, ki so daleč od njega stali, ozrli se, kakov drzovitež se upa tako kritikovati baš pri sultanovem šotoru; a Milan se je upokojil, poobesil je glavo:

„Da, tega sem se bal“ — šepnil je poluglasno — „a jaz vendar nisem izdajica“ — pristavil je bolestno.

„A kedo si torej?!“ — povprašal je Kazančić in čudil se — „ogiblješ se nas, ne vdeležuješ se več naših namer, katerim na prid bojujemo že trinajst let, da nimamo pokoja ne po dnevi, ne po noči, in ki se zdaj že bližajo srečnemu koncu“ —

„Ali zdaj, zakaj zdaj?“ — povprašal je Milan in segnil mu v besedo.

„Angorske doline in gore bodo Bajazetov in njegove carevine grob“ — odgovoril je Kazančić dosta nepozorno — „Angora za Kosovo —“

„Tiho, tiho, tihotnejše govôri“ — opomnil ga je Milan — „ali pa raji molči o tem tukaje.“

„Prav imaš“ — prikimal je Kazančić z glavo, — „ali to je tako gotovo“ — govoril je vendar le, a šepetal je — „tako gotovo, kakor gotovo bode osvobojena domovina tebe štela med izdajice.“

„A ti Ivan?“ — povprašal je Milan strastno.

„Ali jaz?!“ — začudil se je Kazančić — „zakaj jaz ne? — kaj meniš?“

„Stojiš sredi sultanovih janičarjev, na pragu njegovega šotora“ — odgovoril je Milan — „svobodno si se svojimi pobratimi vred vse uredoval njemu na pogubo, a vendar stojiš tù. Ali meniš, da bi to bilo tako, da sem izdajica?“

„Oj, ohoj!“ — vskliknil je Kazančić in prijel se za glavo — „zakaj pa se ogiblješ nas, zakaj se nam skrivaš med gnječo sultanovih sužnjikov? — kaj si torej, če nisi izdajica?“

„Nesrečnež sem“ — odgovoril je Milan oblačen — „nesrečnež, čegar beseda in prisega me veže in zapeljuje v nedelavnost, da ne smem nikakoršnega deleža več imeti z vami.“

„Tako torej je to — tako! umejem, stoprv zdaj te umejem“ — opomnil je Kazančić in stresal glavo in vse telo tako, kakor tisti človek, ki nenadoma začčenja umeti kako neumljivost — „gladko obličje in sladke besede nekdanje milice so te zapeljale, da si zavrgel našo sveto namero. „O Lazar, Lazar!“ — jeknil je in roci jel lomiti — „hrabri moj car, nesrečne Srbske sveti mučenec! kakovo pleme je prišlo izmed tvojih bokov! ena tvojih hčer je Brankovića zapeljala, da je izdajica, da bodo na veke preklinjali njegovo ime, ena je iz prvega junaka, iz naše nade učinila odpadnika, svojih muh sužnjika, a tvoj sin se plazi po prahu, le da služi smeh nevrednega zatiralca svete Srbske in Kriščeve vere!“

(Dal. prih.)

Politične stvari.

Nova predrznost Magjarov.

Nek časnik Dunajske ministerske stranke je nedavno razglasil svetu novico, da Magjare želja navdaja,

delati na to, da se cesarjevič Rudolf kronati dá za kralja Ogerskega. Drug časnik iste stranke pa je hitel preklicati to novico. Kaj neki pomeni ta manever? Podobna je, da prismojeni Magjari in njihovi turkoljubni bratje na Dunaji hočejo s tem javno mnenje potipati za žilo, da bi zvedeli, kaj bo svet rekel.

Vsakdo, komur niso možgani tako zavreli kakor Magjarom dandanes, dobro vé, da kronanje ni igrača in ne le formalna slovesnost, ampak da ima velik političen in državopraven pomen. Kronani priseže na ustavo dežele in da hoče braniti njene pravice. Magjari čutijo, da že kljenka njihovi gloriji, zato bi radi dobili svojega lastnega kralja, ki bi pod svoje krilo vzel njihov Magjarorszag.

Kaj ima Avstrijska krona pričakovati od Magjarov, to s krvavimi pismenkami spričuje zgodovina na Ogerskem leta 1848. in 1849. Po propadu pri Vilagošu so morali ustaviti svoje delovanje, pa že leta 1867. jim je greben zopet tako izrastel, da čedalje bolj nestrpljiva prihaja njihova prevzetnost ostalim narodom monarhije Habsburške.

Z neverjetno drznostjo v dualistični Avstriji godejo Magjari na prve gosli in dandanes letajo že tako visoko v podnebji domišljene samostalne države, da organizujejo vojsko na pomoč Turkom proti Rusiji! Pri vsem tem pa vendar čutijo, da kdor previsoko leti, se kmalu nizko mora vsesti. V predčutku tega propada pa njihova drznost še večja postaja, in razodeva se zdaj o tem, da si celó iščega lastnega kralja, ki bi branil njih mogočnost proti cesarju Avstrijskemu! Da! pri Magjarih današnjih potrjuje se latinski pregovor: „kogar Bog pogubiti hoče, zmeša mu pamet.“ In mar ni to znamenje zmešanih možganov, da si drznejo govoriti o kronanji novega kralja Ogerskega?!

Naši dopisi.

Iz Rusije 7. okt. 7. — Magjari, želeči skočiti v naročje precartane Turčije, so tedaj prvi korak storili. O tem Magjarskem „vitezem“ činu je vse Rusko časopisje enakih misli. Čitatelji „Novic“ naj ne pričakujejo, da jim bom pretolmačil strašno kritiko tega „slavnega“ Magjarskega dela v štilu Magjarskega in Dunajsko židovskega časopisja po Nemškem pregovoru: „Kakor v gozd kričiš, tako ti iz gozda odmeva.“ Ves Ruski časnikarski žolč zarad Magjarske „legije“ se je razlil po „Moskovskih Vedomostjah“ 21. septembra (1. okt.) in je tak-le:

„Poslušajte! že tri dni govore Dunajski telegrami o nekakem Magjarskem rožljanji na Rumunskem Sedmograškem, češ, da ti „vitezi“ mislijo napasti Rumunijo. Kakor se nam je vse to zdelo vesela norost, tako resno je to, kar nam današnji telegram trdi. Očividno je, da prav prilična plača, katero je prejel od sultana stari Magjarski puntar Klapka, je vnela v Magjarskih dušah novo navdušanje. Njega imenujejo podpihovavca k Sedmograški zaroti. Kakor je 1859. leta on osnoval „legijo“ Magjarsko, da bi pomagal Italiji v vojski z Avstrijo; kakor je 1866. l. on ponovil svojo „viteštvo“, da bi z Magjarsko „legijo“ pomagal Prusiji v vojski z Avstrijo, tako je tudi zdaj on zbiral v „legijo“ Magjare, vérne v službi ne svojem vladarju, ampak Turškemu sultanu, da bi oropal Avstrijske arzenale na Sedmograškem in v zavezi z bašibuzuki razdjal Rumunijo. Magjari tedaj ne samo pijejo bratovščino z bašibuzuki, ampak lotili so se ž njimi tacega dela, katero se pri vseh narodih končuje z vislicami. Večina Dunajskih in Peštanskih časopisov po besedah Dunajskega telegrama imenuje to Magjarsko zaroto „neodpustljivo ne-

premišljenost“. Dobro: „nepremišljenost“! Vendar poslušajte! ta „nepremišljenost“ ima nekatere znamenljive strani! Po besedah telegrama „začeli so Magjari snovati ta plan takrat, ko je bil Midhad-paša na Dunaji“. Prav takrat, ko je bil Midhat-paša na Dunaji, so vsi turkofilski Dunajski časopisi in posebno „Tagblatt“ delali velik hrup s svojimi telegrami, češ, da v Rumunskem delu Sedmograškega se je osnovala zarota, ki hoče s puntom odtrgati Sedmograško od Avstrije; tam da so se obrazovali komiteti, ki nabirajo vojake v armado kneza Karola; tam da se skladajo zaloge vsacega orožja; tam da se že prikazujejo šajke puntarjev. Šumeli so ti „zvesti“ sinovi Avstrije o vsacih karbonarskih zarotah in vsacem državnem izdajstvu na Sedmograškem med Rumuni. Taka obrekovanja so naredila toliko šuma in hrupa, da so res vznemirila Magjarsko vlado tako, da je velela po svojih agentih na Sedmograškem razpustiti vse ženske komitete, ki so se bili osnovali v prid Rumunskim in Ruskim ranjenim. A v senci tega Rumunskega „punta“ so gospodje Magjari snovali svojo „nepremišljeno“ zaroto.

Magjarska vlada je tirala pred sodnijo za državno izdajstvo Srbskega poslanca Miletića ter ga zaprla v ječo celó med preiskavo, češ, da Miletić je hotel z orožjem iz Magjarske zemlje pomagati Srbiji. Zanimivo bo slišati, bo li tako postopal g. Tisza s svojimi rojaci, kateri so se zarotili z orožjem pomagati bašibuzukom?

Natančna preiskava Magjarskega „mučka“ bo važna tudi za to, da se pokaže, na koliko Anglija podpihuje puntarske elemente proti Rusiji. Še ni davno, kar so iz Berolina na drobno sporočali, po kakih potih in kotih siplje Anglija svoje šterlinge zato, da bi spuntala našo Poljsko. Zdaj je Anglija obrnila svoje šterlinge v Magjarijo, od kodar naj bi se vzdignili Magjarski razbojniki na Rumunijo. Za Boga! ali se ne vojujemo z Anglijo?

Magjarska „legija“ tedaj ni izbudila silno srdite jeze našega časopisja. Še manj jeze je vidno v občinstvu sploh; slišijo se celó govorice: „Škoda, škoda, da se ni posrečilo Magjarom tako dolgo skrivati svoj plan, dokler bi ne bili v orožji prestopili meje!“ Ko bi kdo prašal: čemu še to? je li ni dovolj Turkov, katerih ne moremo ugnati? Odgovorili bi mu: Samih Turkov ne moremo, Turko-Magjaro-Angleže bi pa ugnali. Ni dvombe, da bi Rusija bila razvila svoje sile. Ne davno so „Moskovske Vedomosti“ končale neki članek s sledečimi besedami: „Položenje naše ne stalo huže ot ispijtanih neudač, i nam nečego opasatjse (= bati se) pomeh, jeslji toljko mi sami ne zahotim vreditj (škodovati) sebé. Ali šli na vojnu, kak na igrišče, i vot, nam toliko napomnili, čto vojna s kakim bi to ni bilo protivnikom jest delo serjoznoje.“

Pri nas ni, gledé današnje vojske, nikakoršnih strank: ves narod tirja, da naj se vojska dokonča, da naj se doseže njeni cilj. To tirja Ruski narod ne z besedami, zakaj prepirov tukaj nikakoršnih biti ne more, ker nihče ne misli in ne govori o miru, dokler cilj vojske ne bo dosežen; to tirja Ruski narod v dejanji: vsi stanovi, mesta, graščaki in kmetje ene so misli, da je treba vlado podpirati ne samo po ukazu, ampak dobrovoljno, vsak del po svoji moči, da se cilj doseže. Nekateri kmečke soseske so celó začele skladati žito, druge moko ali celó pešeni kruh za vojake. V Tuli se je zbralo okolo zemskega maršala kneza Obolenskega nekaj grajščakov ter pečejo v veliki fabriki „suharije“ (nekake piškote) za armado ter jih sami pošiljajo armadi. Drugi grajščaki in trgovci ponujajo vladi provijant veliko cenejše, kakor ga ona zdaj nakupuje od judovskih podvzetnikov. Kolikor

smo imeli dozdej nesreče v vojski, vsa ali izvira od nemarnosti in neumnosti nekaterih načelnikov, ali je pa le na videz nesreča, ker odvrta resnično nesrečo. To bo vidno potem, ko bo vojska končana. V Rusiji se slišijo ostre besede le gledé nekaterih oseb, ne pa gledé hoda in vspehov vojske. Nikjer ni videti malodušja, nikjer ne slišati mrmranja, povsod polno prepričanje o konečnem polnem vspehu. Narod ima do vlade polno zaupanje. To najlepše potrjujejo kurzi državnih papirjev. Vsi fondi, odkar se je vojska začela, ne samo niso padli, ampak nekateri so se jako v ceni povzdignili. Storubeljski lozi, kakor je čitateljem „Novic“ znano, 23. aprila, to je, poslednji dan pred napovedanjem vojske so bili po 167 rubljev, zdaj že nekaj mesecev stojé vedno okoli 208 rubljev, tedaj cena njihova presega dvojno nominalno ceno. Bankini bileti prve serije so po 95 rubljev (viši nikdar ni bil njihov kurz), treh poslednjih serij pa po 93 rubljev, le par tednov so bili padli na 92 rubljev, in to prav takrat, ko so turkofili najbolj šumeli o miru. Ko je naš vladni list spregovoril, da na sklep pri nas nikdo ne misli, dokler ne bo dosežen cilj vojske, so se bankini bileti naglo povzdignili. Vsi produkti, ne samo poljski, ampak tudi fabrični, celó sladkor, so bolji kup, kakor so bili pred vojsko. Edino zlato je draže; polimperijali so po 8 rubljev 5 kopejek. Zlato je poskočilo v ceni zato, ker vlada v vojski mora veliko plačevati v zlatu, ono gre tedaj iz dežele, posebno zato, ker po milosti turkofilskih in židovskih birž zunaj Rusije so naši fondi v njihovih očeh v ceni padli — turkofili se z nami vojskujejo ne samo s peresi, ampak še posebno z denarjem.

O poslednji nabiri vojakov moram čitateljem „Nov.“ še nekaj povedati. Izvzemši Besarabije je bila razpisana nabira vojakov po vsi Evropejski Rusiji, in sicer za zdaj 175.000 mož, s tem, da namesto onih, ki so po postavi v vojsko poklicani, smejo drugi vstopiti v vojno dobrovoljno. Vseh dobrovoljcev se je oglasilo več, kakor je tirjal ukaz. Pa ker nekateri so bili premladi, drugi niso imeli k temu pravice kot bodoči rekruti, tretji pa komisijam se niso zdeli zadosti močni, nabralo se je dobrovoljnih vojakov okoli 90.000, med katerimi je mnogo uradnikov, grajščakov, kupcev in rokodelcev. Tedaj samo 85.000 je bilo sprejetih iz po postavi klicanih. Iz 175.000 nabranih vojakov so manjšo polovino obdržali pod orožjem, večo polovino so prec po rekrutbi spet razpustili domu, dokler jih ne bo treba.

Kdaj jih bo treba, ako ne zdaj? bo morda kdo vprašal. Najbrže takrat, kedar bo treba vse armade. Tukaj je še drugo vprašanje: Če ima Rusija še take vojne sile domá, če narod sam sili v vojsko; zakaj se Rusija tako po beraški cuka s Turčijo, da jo vsi turkofili zasmehujejo ter štejejo za nesposobno k taki vojski? Zakaj — to vé sam Bog, mi grešni ljudje, ki niti z angelji nimamo občanja, ne moremo vedeti, in ko bi prav vedeli, ne hoteli bi turkofilom kratiti veselja, katero tako ne bo dolgo trajalo. Mi moremo govoriti le o tem, kar vidimo. V Aziji so bili naši polki že na pol poti iz Karsa v Erzerum; tam jih je sprejel Muktar-paša s silno armado pod tajnim poveljstvom Angleškega vojnega agenta Kambella; umaknili so se za Kars in ustavili se pred mejo, čez katero ravno tisti Kambell že tri mesece ne more naprej. V Bulgariji, kjer so nas Turki pod poveljstvom tudi Angležev in Francozov tako pobili, da po turkofilskih sporočilih celó armade več nimamo,*) sedí naš car tudi že

*) Vsi Dunajski pisci-turkomani z začetka vojske do 15. sept. so se pokazali take viteze-junake, kakoršnih s časov Homerove Trojanske vojske svet ni videl do

mesece prikovan k Bulgarski koči, kakor Prometej h Kavkazki skali, in ne kliče na pomoč, da bi ga rešil v Moskovski Kremelj; ampak zida čez Rumunijo k Donavi dve železni cesti, ukazal je celó te dni narediti železnih zimskih šotorov za celo armado ter jih do novembra postaviti v Podbalkanske doline; velel je popraviti vse ceste in pota v Bulgariji ter prolagati nove, kjer je treba in pa zidati železno cesto od Donave v Trnovo po takem planu, da jo bo mogoče prihodnje leto speljati čez Balkane.

V Gorici 14. okt. — Časništvo je težko breme; — to vé vsak vrednik, namreč pravi, ne „odgovorni“ vrednik ali pa „gerente“, kakor mu pravijo Italijani. Dopisniki so tudi — ali bi vsaj radi bili — kos vredništva, tedaj pomagajo tudi oni nositi breme trudapolnega časništva. Če je temu tako, kedo bi se jim čudil, da se včasih izmuznejo izpod jarma žurnalističnega. In tako mi Vi, gospod vrednik „Novic“, gotovo niste zamerili, da sem si ukradel enmalo „ferij“.*) — Ministri in druge visoke in mogočne glave — hodijo vsako leto v toplice, državnim zborom se vsako leto toliko dovoli, da se smejo oddahnuti: zakaj ne bi se ravnal po njih tudi kak — tedniški dopisnik? In to tem več, če je uvrjen, da se brez njega in njegovih dopisov svet prav dobro počuti, da lahko stoji ali se vrti, kakor prej. Ministrom in enakim velikašem sem se poprej primeril; to je prevelika predrznost; ostanimo pri žurnalistiki. Rimski „Fanfulla“ je unidan, meseca avgusta, svojim čitateljem kar naravnost rekel: „Veste kaj? Naj piše, kedor hoče v tej suši in vročini, jez ne morem. Kedar pride dež in se zrak ohladi, izide spet „Fanfulla“; od jutre naprej ga tedaj naročniki ne bodo dobivali — do dežja“. Pa kaj bi „Fanfulla“-o navaljal za zgled?! Nimamo li zgledov bliže? Sedem let je nosil nek Atlant na Primorskem zemeljsko kroglo, to je, vesoljno našo narodno politiko na hrbtu, sedmo leto pa je leto praznično, leto počitka, kakor pri starih Izraelcih, tū mora delovanje nehati. Imenitno leto je letošnje sedmo leto po slavnem sedemdesetem in torej skrajni čas, da je naš Atlant svojo butaro na druga ramena zavalil.***) Počitek je potreben živini in

naših dni. Srditi Ahilej — „Neue fr. Presse“ s svojimi ostrimi peresi je vdobil v 3 generalnih bitvah tri določne zmage ter nas je ubil 390.000; silnokričeči Diomed — „Extra-Blatt“ je dobil 17 generalnih zmag ter nas ubil 380.000 mož; mali ali brzonogi Ojlejev sin, Ajant — „Neues Wiener Tagbl.“ je vdobil 19 generalnih zmag ter nas ubil 210.000 mož; prekanjeni Odisej — „Deutsche Zeitg.“ je določno zmagal v 7 generalnih bitvah ter nas ubil 176.000 mož, in vrh nas še 5000 Rumunov; veliki Telamonov sin, Ajant — „Morgen-Post“ v nekoliko generalnih bitvah je poslal k Plutonu 140.000 duš; celó glasnokričeči Menelaj — „Tagespresse“ je vdobil 2 generalni bitvi ter mnogo hrabrih odpravil k mračnim vodam Aheronta; modri Nestor — „Fremden-Blatt“ je določno zmagal v eni generalni bitvi; in car narodov, Agamemnon — „Wiener Abendpost“ je zmagal v eni generalni bitvi. Padlo nas je tedaj v 48 generalnih bitvah samo od vitežkih peres Dunajskih bašibuzukov čez 1 milijon in 300.000 mož. V koliko generalnih bitvah je določno zmagal in koliko sto tisoč nas je ubil renčeči kregač, Terzit — „Laib. Tagblatt“ — ne vemo, kajti pisarije tega pritlikovca ne dohajajo do naših ušes, ker visoke gore nas ločijo in široke doline.

*) Čem bolj smo pogrešali Vas velecenjenega nam sodelovalca, tem bolj smo veseli, Vas zopet pozdravljati na starem mestu in, kakor pismo kaže, prav dobre volje. Vred.

**) Glej našo duševno prerajeno „Sočo“ od 5. okt. t. l. Pis.

ljudem. Vse to sem povedal sebi v opravičbo, da sem se predrznil držati se zglada viših in slavniših mož in začasno odložiti butaro (!) dopisniško. Toda — v tem, ko se — bode mislil kedo — sè svojo dopisniško nalogo norčujem, čutim, da „butara“ ni šala. Zdaj, ko zavračam pero v dopisniški kolovoz, sili se mi v spomin stari rek: „Ingenium longa rubigine laesum — Torpet et est multo, quam fuit ante, minus“. Godí se mi, kakor mehničnemu učencu v šoli. Učitelj ga vpraša, učenec se sili, napenja, pa nič ne spravi iz ust. Da vsaj kaj spregovori, — izgovarja se rekoč: „Znam vse, sem se učil; — samo začeti ne morem; prosim pomagajte mi!“ Tudi jez ne znam začeti..... Pač, pač, že gre, že gre! Kaj originalnega, kaj prav ingenioznega hočem najprej povedati, in to je: danes imamo lepo vreme! Hvala Bogu, da sem jo zadel in svetu pokazal, da mi um ni še ves zarujavel. Da je pa moja novica res ingeniozna, more potrditi vsakdo, če le pomisli, kako je bilo pri nas preteklo nedeljo in naslednje dni, ko je tulila naša „patria bora“ — bi rekel „Isonzo“. Ad vocem „Isonzo“! Včeraj je bil „Isonzo“ v prepoved djan, znabiti zarad zabavljanja proti Slovincem. Lahki in Slovenci na Goriškem bi se bili — kedaj že! — pobratili in zlili v en narod, ko ne bi bili prišli novoslovenski sanjači sè svojo „Slovenijo“. Tako piše zaseženi „Isonzo“. Morebiti pa, da so ga ustavili tudi zarad tega, ker je grajal naše šolstvo, studijski sistem in njega atlante. — — Pola je popisana, čas mi je potekel; ravno prav, da se spominjam reka: Prima scriptio brevis! (Tiho! saj sedanji svet ne zna latinski, in ne bo vedel, da nisem pregovora prav navêdel.)

Od X? — „Kaj Kočevje vriska, raja? kaj veselja hrup nastaja?“ — tako sem se vprašal prišedši v prijazno mestice po opravljenih, gredé proti slavni gimnaziji, ker dečki, vsi veseli so si kazali popisan papir, za njimi pa so prišli gg. profesorji, tudi drug družemu papir kazaje, vsi zadovoljnih obrazov. Kaj neki se je godilo? — „Kaj pa imate, povprašam nekega gospodov, da je vse tako veselo?“ Lakonično mi odgovorí: gosp. vodja je izdal svojo „magna charta“, to je — „štunden-eintheilung“ za to leto, katere smo do danes čakali. — Težák porod, si mislim — ob mesecu še le dobiti dnevni red — al docti sunt docti! vsaj je drugod tudi taka, se tolažim. —?— učencem v 4 razredih ves mesec dnevni red kovati ter vsak dan „von Fall zu Fall“ naznanjati zjutraj, kaj se bo dopoldne in popoldne, kaj se bo drugi dan učilo, to je pač več, ko hruške peč! — Vspehi te gimnazije so neki velikanski; pa vsaj ne more drugače biti, ker 10 učenikov podučuje — učencev. Za povzdigo učenosti skrbé tudi ptujci, ker gimnazijskemu muzeju pošiljajo glave divjih kozlov, namesti, da bi živih domačih poslali v izrejo — pa že vedó zakaj! Vprašaje prijatelja o marsičem, ali je tako in tako, mi on odgovorí, da se ne briga za tako učene reči, — tedaj vemo sosedje in ptujci več ko domači; zato, če vam drago, drugo še kaj. *)

Iz Črnomlja 11. okt. — Pri včerajšnji volitvi občinskega zastopa so bili izvoljeni gospodje: France Šuštaršič za župana, Jože Vardjan in Jože Stariha pa za svetovalca. Ker je ves zastop, kakor so „Novice“ že v poslednjem listu povdarjale, národen, zato se za trdno nadjamo, da bode vljudno, mirno in vspešno svoj posel izvrševal, — da mu bode korist občine zmirom in povsod glavno vodilo, zato pa tudi marsikaj na pravo pot pripeljal, kar je zdaj zavoženo bilo, kvar in napčnosti pa zmirom o pravem času odvrnil. Vse to je

*) Jako drago, da Germanija vendar včasi sliši, da je njej na slavo ustanovljena Kočevska gimnazija še na svetu.

Vred.

lahko mogoče, ker nemčurji ne bodo imeli prilike podpihovati, mir in red kaliti. Skrajni čas pa je tudi res, da se to zgodi in to bo prav lahko mogoče, ako se zaupno in skupno dela. In v to ime pozdravljamo radostni novi naš občinski zastop.

Iz Krškega 16. okt. -- To vam je bila včeraj komedija pri nas od zora do mraka z osvečavo, godbo, serenado, koncertom, pojedino itd. itd., ko je gosp. Martin Hotschewar izročil okraju Krškemu novo šolsko poslopje, katero je neki sezidal s stroški nad 100.000 gold. To je res lep dar svojemu kraju in bil bi vsestranskega priznanja vreden, ako bi ne bil markiran s protinarodno nakano ponemčevanja ljudske šole. In samo zato se je vršila včerajšnja slovesnost s tolikim hrupom, da je celó Ljubljansko konstitucijsko društvo in pa filharmonično društvo iz Ljubljane poveličevati prišlo slovesnost s svojimi pesmami, katere so Njegovo ekscelenco ministra Stremajera, ki tudi je iz Dunaja prihitel in g. Hotschewarju prinesel red železne krone, popolnem vtrditi morale v njegovi misli, da Krško že stoji na zemlji nemški. Če mi kdo zavrača, da krivo sodim motive „tolikega veselja hrup“, naj mi odgovor dá na moje vprašanje: bi li bilo skromno kmečko mestice včeraj doživelo toliko slave, ko bi bil kak mecén zidal šolsko poslopje s pogojem, da šola mora národna biti?

Iz Ljubljane. — Zopet se je obrnila večja pozornost na obravnave Dunajskega državnega zbora zato, ker je zbornica poslancev začela razpravo o davku za žganje in je ta postava en del nove dualistične pogodbe z Ogersko. Al tako na tiboma je prišla ta predloga zbornici v obravnavo, da so poslanci komaj vedeli, da je ta postava odlomek onega velikega vprašanja, ki se zove nova pogodba med Avstrijo in Ogersko.

— (Iz seje dež. odbora 13. oktobra.) Sklenilo se je, da se v deželno vino- in sadjerejsko šolo na Slapu sprejmó z deželnimi stipendijami: Štefan Jakša, Jožef Mavec, Janez Stariha, Matija Kambič (vsi 4 iz Semiške fare), Anton Božič iz Budanj in Janez Skvarč iz Goč. — 31. dne t. m. bodo v tej šoli konecletne preskušnje učencev, h katerim pošlje deželni odbor svojega zastopnika.

— (Odbor čitalničin) je v zadnji svoji seji določil program zimskih „besed“ do konca tega leta tako-le: prve dni novembra meseca muzikalna beseda s predstavo gledališke igre; prve dni decembra meseca slovesna beseda v spomin Prešerna, — zadnji dan leta (Silvestrov večer) pa veselica po programu prejšnjih let.

— (Za delitev zimске obleke ubogim šolskim otrokom) so se združile predvčeranjim v čitalnici zopet gospé in gospodične, ki hočejo nadaljevati lepo delo milosti. Slava!

— (Vožnja po Gorenjski [Rudolfovi] železnici) se nekoliko spremeni od 15. dne t. m. naprej, kar se tiče vlakov za osebe, in sicer tako-le: iz Ljubljane gre en vlak 55 minut po 3. uri zjutraj, — drugi ob 8. uri dopoldne, — tretji pa 15 minut po 6. uri zvečer. Iz Gorenjskega pride pa v Ljubljano en vlak 35 min. po 2. uri zjutraj, — drugi 58 minut po 8. dopoldne, — tretji pa 45 minut po 8. uri zvečer.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev obravnava že več dni postavo o davku za žganje, katero jej je finančni minister 10. dne t. m. predložil, rekši, da namen te postave je olajšati konkurenco Avstrijskih žgan-

jarij s tujimi; ne besedice pa ni zinil o tem, da ta stvar, kakor pa je bilo zbornici Ogerski povedano, spada v novo pogodbo z Ogri. Brez razgovora o tem principelnem vprašanji se je tedaj zbornica spustila v specijalno debato. Dober predlog je zbornici za resolucijo stavil dr. Roser, naj se ne dovoljujejo prelahko žganjarske krčme, pa visok davek naj se jim naklada. V seji 12. dan t. m. je vlada predložila načrt postave o zastaranih davkih.

— Zbornica gospôska se je tudi malo po malo gibati začela, al primeri se jej, da ni sklepčna zavoljo premalo nazočih gospodov.

— Pasji davek je lansko leto Dunajski občini donesl 69.240 gold. 50 kr.

Ogersko. — Minister Tisza je odgovoril na interpelacijo poslanca Helfy-a o Erdeljskem mučku; odgovor kaže, da si vlada ne upa potlačiti prekucijskih nakan Magjarskih. — Kako zeló so Magjari s svojimi financami pri tleh, kaže to, da poplačati 56 milijonov gold. državnega dolgá je vlada razpisala zajem (posojilo) za 80 milijonov gold. tako imenovane „zlate rente“, al ni dobila posojila, kolikor ga je želela. — V višjih vojaških krogih se govori, da nadvojvoda Josip hoče odložiti komando Honvedske armade.

Francosko. — Pri volitvah poslancev v državni zbor je po dosedanjih telegrafičnih poročilih izvoljenih 320 poslancev republikanske, 210 poslancev pa konservativne stranke. Po takem bodo republikanci imeli večino — kaj pa se bode potem doživela Francija, bode prihodnost kazala.

Iz Rusko-Turškega bojišča — Na Evropskem bojišči ni bilo zadnji teden nobenih bitev menda zavoljo slabega vremena. Rusi so svoj glavni stan od Gornjega Studena prestavili v Siščevo (Sistovo) ob Donavi, ker je tu bolj zdrav in za zimo pripravnejši kraj, kakor v malem selu Studenu. Ruskim vojakom se ne godí posebno dobro, a so vendar z vsem bolj oskrbljeni, kakor Turki, ki imajo slabo obleko in pičlo hrano; zato med njimi razsajajo hude bolezni. Novi Turški poveljnik, divji Sulejman, od katerega so pričakovali, da bo hudo zgrabil Ruse, je postal krotak, kakor njegovi predniki. Pleven je ves obkoljen in menda ima živeža le še za kaka dva meseca. Rusi mislijo izstradati ga in zasesti z zadostno močjo, potem pa vdariti z večjo močjo čez Balkan. Navdušenost v njihovi armadi je vkljub boleznim in slabemu vremenu velika, nihče ne misli na mir. — Odstavljeni Turški general Mehemed-Ali ima prevzeti poveljništvo armade proti Črnigori, a kje je ta armada, tega nihče ne pové. — Rumuncev je pred Plevnom zdaj 40.000 mož in še vedno se pomikajo drugi za njimi; ravno tako dobivajo Rusi vedno pomoči. — Srbija je sklenila vojsko in njene čete že marširajo. — V Aziji je bilo več bitek, ker so Turki napadali, pa so bili povsod odbiti.

Iz Azije. V vzhodni Indiji je, kakor sam Angleški časnik „Weekly Dispatsch“ piše, „že 750.000 ljudi lakote umrlo — in vlada Angleška še nalašč ni hotela nič storiti na pomoč tolikim nadlogam!“ — Ali ni to groza? Tako s svojimi lastnimi podložnimi dela Angleška vlada, katera na vso moč podpira Turke zoper Rusijo!

Žitna cena

v Ljubljani 13. oktobra 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 75. — banaška 11 fl. 24. — turšice 6 fl. 40. soršice 6 fl. 40. — rži 5 fl. 50. — ječmena 4 fl. 55. — prosa 5 fl. 36. — ajde 5 fl. 85. — ovsa 3 fl. 25. — Krompir 3 fl. 21 kr. 100 kilogramov.